دین ئامۆژگارییە

نوسینی: الشیخ عبدالعزیز بن باز (رحمه الله)
وەرگێڕانی: م/ عبدالوالی عبدالرحیم القزلجی

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

ڕاڤەکردنی فەرموودەی (الدین النصیحة).

ئەم فەرموودەیە فەرموودەیەکی زۆر گەورەیەو ئیمامی موسلیم ڕیوایەتی کردووە لە صەحیحەکەیدا لە تەمیمی دارییەوە ﵁، وە چەند ریوایەتێکی تری هاتووە بێجگە لەو ڕیوایەتەی موسلیم .

پێغەمبەری خوا ﷺ دەفەرموێت:

(الدين النصيحة)، قلنا لمن يارسول الله ﷺ؟ قال: **(لله ولكتابه ولرسوله ولأئمة المسلمين و عامتهم)**[1].

واتە: (دین بریتییە لە ئامۆژگاری)، ووتمان بۆ کێ ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ؟

فەرمووی: بۆ خواو قورئانەکەی و پێغەمبەرەکەی وپێشەوای موسڵمانان و خەڵکی بە گشتی .

ئەم فەرموودە پڕ شکۆیە بەڵگەیە لەسەر ئەوەی کە ئەم ئایینە هەمووی ئامۆژگارییە وەئەمەش بەڵگەیە لەسەر ئەوەی کە ئاست وپلەوپایەی ئەم دینە زۆر گەورەیە، لەبەر ئەوەی دینی هەر هەمووی بە ئامۆژگاری باس کردووە هەروەك چۆن دەفەرموێت:

(والحج العرفة)[2].

واتە (حەج بریتییە لە عەرەفە).

وە ئەم فەرموودەیە باس لەوە دەکات کە ئامۆژگاری بریتییە لە دین، کە ئەوەش دڵسۆزی دەگرێتەوە لەو شتەداو ڕاستگۆی تێیدا بۆ ئەوەی بەو جۆرە جێ بەجێ بکرێت کە خوا دەیەوێت، لەبەر ئەوەی دین ئامۆژگارییە لە هەموو ئەو شتانەی کە خوای گەورە واجبی کردووە، وە وازهێنان لەو شتانەی کە حەرامی کردووە، وە ئەمەش گشتگیرە بۆ مافی خواو مافی پێغەمبەر ﷺ و مافی قورئان ومافی پێشەوایان ومافی خەڵکی، وە ئامۆژگاری وەك پێشتر باسمان کرد بریتییە لە ئیخلاص لەو شتەداو چاودێری کردنی، وە سوور بوون لەسەر ئەوەی کە بەتەواوی ئەنجام بدرێت بە تێرو تەسەلی بە بێ بوونی ساختەوغەش کردن

---

(١) (رواه مسلم، وانظر: مشكاة المصابيح: ٤٩٦٦).

(٢) (أخرجه أحمد: ١٨٤٩٧، والترمذي: ٨٨٩، والنسائي: ٣٠١٦، وابن ماجة: ٣٠١٥، وصححه الشيخ الألباني في: مشكاة المصابيح: ٢٧١٤) .

وخیانەت وکەم تەرخەمی، لە زوبانی عەرەبدا ئەوترێت: (ذهب ناصح) ئاڵتوونی (ناصح) واتە: هیچ فێڵ وغەشێکی تیا نییە، وە دەڵێن هەنگوینی (ناصح) واتە: هیچ غەشێکی تیا نییە .هەر بەم شێوەیەش موسڵمان دەبێت وا بێت لەکردەوەکانی دا کە ڕاست بێ لەگەڵ خواو قورئانو پێغەمبەر ﷺ وپێشەوای موسڵمانانو عامەی خەڵکی .

ئامۆژگاری بۆ خوا بەوە دەبێت کە بەتەنها بیپەرستی وبیناسی ودڵسۆزبی لە بەرامبەری وهەموو پەرستنەکان بۆ ئەو بکەیت هەر لە نویژو ڕۆژ وحەج وجیهاد وجگە لەمانەش .

واتە: (کردەوەکان ئەنجام بدات بۆ خوای گەورە بە ئەوپەڕی ئیخلاصەوە لەگەڵ خوادا کەسێکی تر نەپەرستێ، بەڵکو تەنها ئەو بپەرستێ بەتەنها، وە بەپاکی ئەنجامی بدات وبەتەواوەتی، لەگەڵ باوەڕ پێ بوونی وباوەڕبوون بە هەموو ئەو شتانەی کە فەرمانی پێ کردوە، وە بەم شێوەیە بەچاکی گوێڕایەڵی بێت لە هەموو ئەو شتانەی کە خوای گەورە پێویستی کردووە لەسەری‌و وازهێنان لەو شتانەی کە قەدەغەی کردووە لێ‌ی، وە هەموو ئەو شتانەش بە تەواوەتی جێ بەجێ بکات، لەبەر ئەوەی دەزانێ کە خوای گەورە مافی هەیە بەسەرییەوە وە خوای گەورە پێویستی کردووە لەسەری و هەر بۆیە بە چاکی پاپەند دەبێ بەو شتانەوە وە بەجوانی ڕەچاوی دەکات ..

بەهەمان شێوە لە بەرامبەر مافی قورئاندا بەووردی دەیخوێنێتەوە ولێ‌ی تێ دەگات وکردەوەی پێ دەکات لە ئەو کارانەی کە فەرمانی پێ کراوە تێیدا وە وازدەهێنێ لە ئەو کارانەی کە قەدەغەی دەکات، وە قورئان کتێبی خوای گەورەیەو پردی بەتینی خۆیەتی، وەئەوەی کە پێویستە ئەوەیە کە بەچاکی چاودێری ورەچاو بکرێت وبایەخی پێ بدرێت لە ڕووی کردەوە پێ کردنی بەکردارو بەگوفتار، ئەویش بە پاراستنی فەرمانەکانی ووازهێنان لە قەدەغە کراوەکانی، وە ڕاوەستان لە سنورەکانی، ئەو سنورانەی کە ڕوونی کردۆتەوە لە قورئانی پیرۆزدا هەتاوەکو ناتەواوی ڕوونەدات لە هیچ کام لە فەرمانانەی خوا کە لە قورئاندا هاتووە، وە هەتاوەکو نەکەویتە ئەنجام دانی کارێك کە خوای گەورە حەرامی کردووە، لەگەڵ باوەڕ بوون بەئەوەی کە قورئان کەلامی خوایە ولەلایەن ئەوەوە نێردراوە تە خوارەوە ودروست کراو نییە، وە لە لایەن خوا دەست پێکی سەرچاوەی گرتووەو هەر بۆ لای خۆشی دەگەڕێتەوە، وە ئەوەش بیروباوەڕو ووتەی ئەهلی سوونەو جەماعەیە سەرتاسەر، هەروەك خوای گەورە دەفەرمووێت: ﴿ نَزَلَ بِهِ ٱلرُّوحُ ٱلۡأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَىٰ قَلۡبِكَ لِتَكُونَ مِنَ ٱلۡمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾ ﴾
[الشعراء ١٩٣-١٩٤].

واتە: دابەزاندۆتە خوارەوە بۆت ئەم قورئانە جبریل لە لایەن خوارەوە بۆ سەر دڵت بۆ ئەوەی بەئەم قورئانە ئاگاداری قەومەکەت بکەیتەوە.

وە دەفەرمووێت: ﴿ تَنزِيلُ ٱلۡكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿١﴾ ﴾ [الزمر: ١].

واتە: ئەم قورئانە لە لایەن خوای خاوەن عیزەت ودەسەڵات وحەکیمەوە نێردراوەتە خوارەوە .

زیاد لەوەش چەندەها ئایەتی تر کە بەڵگەیە لەسەر ئەوەی کە ئەم قورئانە ووتەی خوای خاوەن دەسەڵاتە .وە لە لایەن ئەوەوە نێردراوەتە خوارەوە، وە پێویستە باوەڕدار باوەڕی بە هەموو ئەمانە هەبێت پیاو بێت یان ئافرەت، وە باوەڕیان وابێت

کە قورئان کەلامی خوایە و لەلایەن ئەوەوە نێردراوەتە خوارەوە ودروست کراو، نییە لەلایەن خواوە دەستی پێکردوە دابەزینی وهەر بۆ لای خۆشی دەگەڕێتەوە بە پێچەوانەی جەهمییەکانو هەموو ئەوانەش لە قافڵەی ئەواندا دەڕۆن لە بیدعەچییەکان.

بەهەمان شێوە ئامۆژگاری بۆ پێغەمبەر ﷺ بەوە دەبێت بە گوێڕایەڵی کردنی لەو شتانەی کە فەرمانی پێ کردووە وەدوورکەوتنەوە لەئەو شتانەی کە قەدەغەی کردووە وە باوەڕ بوون بەئەوەی کە پێغەمبەری خوایە بەڕاستی ووەکۆتای پێغەمبەران ونێردراوانە، لەگەڵ بەرگری کردن لە سوونەتەکانی و پاراستنی، هەموو ئەمانە دەچنە خانەی ئامۆژگاری بۆ پێغەمبەر ﷺ بەهەمان شێوە بایەخ دان بە فەرموودەکانی وڕوونکردنەوەو دیاری کردنی فەرموودە صەحیحەکان لە لاوازەکان، وە پاراستنی وجێبەجێ کردنی وە ڕاوەستان لەئەو سنورانەی کە خواو پێغەمبەر ﷺ وەکو سنور دایان ناوە، هەروەك خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿تِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَعۡتَدُوهَاۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٢٩﴾﴾ [البقرة: ٢٢٩].

واتە: ئەوانە سنوری خوای گەورەن واتە خوای گەورە گێڕاوێتی بە سنور دەی ئێوەش ئەو سنورانە مەبەزێنن .

ئا ئەمە بریتییە لە ئامۆژگاری بۆ پێغەمبەر ﷺ، وە ئەوەش کە زیاد لە ئەوەیە لە جێبەجێ کردنی واجباتەکان و وازهێنان لە حەرام کراوەکان بریتییە لە تەواوێتی بۆ ئەو ئامۆژگارییەو تێروتەسەل کردنی.. کەواتە موسڵمان بە هۆی بایەخ دان بە فەرمانەکانی خواو پێغەمبەر ﷺ وئەو شتانەش کە قورئان وسوونەتی پێغەمبەر ﷺ بەڵگەیە لەسەری لەو مافانە بە هۆی ئەمەوە موسڵمان بە تەواوەتی هەستاوە بە جێبەجێ کردنی ئامۆژگاری لەبەرامبەر خواو قورئان وپێغەمبەری ﷺ، بەهۆی جێبەجێ کردنی ئەو شتانەی کە خوا فەرزی کردووەو دوورکەوتنەوە لەو شتانەی کە حەرامی کردووە، وە ڕاوەستان لە سنورەکانی خواو وە زۆر ستایشکردن وسوپاس کردنی وە یادکردنەوەی وترسان لێی هەموو ئەمانە ئامۆژگارییە بۆ خواو قورئان وپێغەمبەرەکەی ﷺ.

وە ئامۆژگاری بۆ پێشەوای موسڵمانان بریتییە لە دوعای خێر بۆکردنیان و گوێگرتن وگوێڕایەڵی کردنیان لە چاکەدا. وە هاریکاری کردنیان لەسەر چاکەو وازهێنان لە خراپە، وە دەرنەچوون لەژێر دەسەڵاتیان، وەململانێ نەکردن لەگەڵیان، تەنها کاتێ نەبێ کە کوفرێکی ئاشکرایان لێ ببینرێ کە ئەو کوفرەیان بەڵگە هەبێت لەسەری لەلایەن خوای گەورەوە هەروەك کە هاتووە لە فەرموودەکەی عوبادەی کوڕی صامت رضي الله عنه لە بەیعەتدانی ئەنصار بۆ پێغەمبەر ﷺ.

وە لەئامۆژگاری بۆیان ڕێنمایی کردنیان بۆ چاکەو فەرمان پێکردنیان بەچاکەو قەدەغەکردنیان لە خراپەیە بە شێوازێکی باش ولەسەر خۆو نەرم ونیان لەگەڵ گرتنەبەری هەموو ڕێگایەکی باش وەك کارکردنێك بە ئەم فەرموودەیەی کە خەریکی ڕوونکردنەوەین وەگوێڕایەڵ کردنی ئەو ووتەیەی خوای گەورە کە دەفەرموێت: ﴿وَتَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡبِرِّ وَٱلتَّقۡوَىٰ ﴿٢﴾﴾ [المائدة: ٢] .

واتە: هاوکاری یەکتر بکەن لەسەر خێروچاکە.

وە ئەو فەرموودەیەی خوای گەورە کە دەفەرموێت: ﴿وَٱلۡعَصۡرِ ﴿١﴾ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَفِي خُسۡرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡحَقِّ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ ﴿٣﴾﴾ [العصر: ١ - ٣].

واتە: (سوێند بەکات (کە جىَى کردەوەکانی مرۆڤە) هەموو مرۆڤەکان لە خەسارەو مەندیدان، تەنها ئەوانە نەبێت کە ئیمانیان بە خوا هێناوەو کردەوەی چاك دەکەن بەو ئیمانەیان و بانگەوازیشی بۆ دەکەن و ئارام دەگرن لەسەر هەموو ئەو ناڕەحەتییانەی کە دێتە ڕێیان لەو پێناوەدا.

وە ئامۆژگاری بۆ خەڵکی بە گشتی بە ئەوە دەبێت بە فێرکردنیان وشارەزا کردنیان لە دینداو بانگەوازکردنیان بۆ لای بەرنامەی خوای خاوەن دەسەڵات و فەرمان پىێ کردنیان بەچاکەو قەدەغە کردنیان لە خراپەو جىێ بەجىێ کردنی سزاکان (حدود) لەسەریان و(بەسەر ئەوانەی کە سنورێکی خوا دەبەزێنن)و لىێ پرسینەوەی شەرعی لەگەڵ ئەوانەی کە خراپە دەکەن هەموو ئەمانە ئەچێتە ژێر خانەی ئامۆژگاری بۆیان...

سبحانك اللهم وبحمدك أشهد أن لاإله إلا أنت أستغفرك وأتوب إليك.

=====================================

سایتی بەهەشت

www.ba8.org

2009 – 1430

هەمیشە لەگەڵمان بن بۆ بەرهەمی نوىێ